

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director: C. G. DISSESCU

Prim-Redactor: SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Traian R. Scriban. — Indivizibilitatea loturilor țărănești.
Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție*, S. III. — *Expropriere pentru utilitate publică.* — *Instanța de expropriere.* — *Valoarea bunului.* — *Daune.* (Primăria Municipiului București cu Eliza G. Știrbei și Sa: da Cantacuzino)
Curtea de Apel București S. IV. — *Divorț.* — *Anul de încercare.* — *Apel.* (Dr. Al. Obreja cu Cristina Obreja)
Tribunalul Ilfov S. III. — *Paternitate și filiațiune.* — *Copilul natural.* — *Recunoaștere.* — *Acțiune pentru întreținere.* (Anica Stănescu cu Florea Petre).
Tribunalul Putna S. I. — *Putere părintească.* — *Copilul minor.* — *Ordonanță de arestare după cererea tatălui.* — *Apel făcut de mamă.* — *Admisibilitate.* (Carolina Tiincovschi cu Eugen Buzdugan).
Jurisprudența străină.
Bibliografie.

INDIVIZIBILITATEA LOTURILOR ȚĂRĂNEȘTI

Problema indivizibilității loturilor țărănești, se pune pentru terenurile dobândite de săteni prin legile de împroprietărire.

În conformitate cu dispozițiile art. 120 din legea agrară, loturile sunt declarate indivizibile temporar, până la plata lor și pe termen de 5 ani calculați dela punerea în stăpânire definitivă asupra terenului, exceptând, conform art. 121, casa, grădina și terenul alăturat care nu pot fi grevate cu sarcini și vândute silit. Intangibilitatea lor însă se referă la creditori, nu la proprietarul lor care e liber oricând să și-l vândă benevol cui vrea, numai ca cumpărătorul să aibă întrunite în persoana sa condițiunile legii de a dobândi bunuri rurale.

Citirea art. 1 din noua lege a circulației bunurilor, nu mai lasă nici o îndoială că art. 120 din legea agrară este desființat, adică săteanul își poate vinde în parcele oricât de mici lotul său de pământ, căci acesta e regimul liberii circulațiuni prescris de legea care reglementează situația tuturilor bunurilor țărănești, atât a celor obținute prin împroprietărire, cât și a celor vândute de Casa Rurală.

Art. 126 din legea agrară declară însă loturile netransmisibile prin succesiune sub întinderea de 1 ha. la deal și munte și 2 ha. la șes.

Legea circulației bunurilor menține această dispoziție?

Art. 1 din această lege permite înstrăinarea „fără nici o formalitate” și impune condițiuni numai persoanei dobânditorilor. Prin urmare, formalitatea cantității de distribuit prin acte prevăzută de legea agrară, în sistemul economic actual, nu se mai aplică.

Legea, când zice „fără nici o formalitate”, pare că se referă la desființarea dreptului de preemțiune a Statului, la acel formalism greoi și costisitor de resortul consilieratelor agricole, fără a pomeni nimic despre dispozițiunile art. 120 și 126 din legea agrară.

Se naște însă întrebarea: condițiunile de fond sunt desființate? Se pot transmite loturile în parcele oricât de mici, la voința părților contractante?

Din titlul legii „circulația pământului”, din indicațiunile prevăzute la art. 1 „fără nici o formalitate” și „cu respectarea următoarelor condiții”, rezultă suficient că voința legiuitorului a fost să supprime orice impediment transmisibilității terenurilor.

Expunerea de motive vorbește despre „posibilitatea unei circulațiuni mai lesnicioase”, „selecțiune naturală”, „liberă” circulație a bunurilor, iar în avizul consiliului legislativ citesc despre „suprimarea restricțiunilor și formalităților cerute”, sunt deci desființate și „restricțiunile” și formalitățile, ceea ce rezultă din întreaga economie a legii.

Art. 120 și 126 din legea agrară edictează un obstacol imens la libera circulațiune a bunurilor, iar dacă legiuitorul ar fi avut ceva de zis în această privință, nimic nu-l împiedica s'o spuie categoric.

Art. 13 din legea circulației bunurilor abrogă orice dispozițiuni contrarii care stânjenesc libera circulațiune, între care sunt și dispozițiile legii agrare relative la succesiuni.

Succesiunea poate fi și testamentară, iar dacă autorul își poate fărâmița proprietatea prin atari dispozițiuni, căci legea circulației bunurilor dă voie, de ce succesiunii ab intestat să-i aplicăm prevederile legii agrare?

În cazul aplicării art. 126 menționat, un succesibil moștenește 2 ha teren; el, dacă vrea, conform legii circulației bunurilor le poate fărâmița în parcele, deci nu e nici o rațiune ca să mai subsiste restricția de fond din art. 126, care nu durează, sau nu are efect decât în persoana primului dobânditor.

Legea circulației bunurilor are în vedere nu numai înstrăinarea, ci și transmisiunile *post mortem*, căci și în privința acestora trebuie o circulație liberă.

În spiritul legii agrare succesiunea transmite indivizibil numai unui moștenitor un lot de 2 ha., acesta însă îl poate diviza imediat, prin urmare dispoziția aceasta e fără eficacitate socială.

Sortul poate atribui lotul celui mai lenș și vicios dintre succesibili, iar selecțiunea naturală cuprinsă în legea circulației bunurilor nu se poate face cu restricțiunea indivizibilității loturilor.

Legea circulației bunurilor proclamă *divizibilitatea*, iar prin art. 13 abrogă orice alte dispozițiuni contrarii, deci și *indivizibilitatea* prevăzută de art. 126 din legea agrară pentru că pământurile *circulă* nu numai prin vânzări, ci și prin succesiuni.

Deși legea vorbește de vânzări, donațiuni și schimburi, fără a pomeni nimic de succesiuni, totuși cred că e fără îndoială față de principiul liberii circulațiuni a bunurilor rurale, că norma aceasta se referă și la succesiuni, pentru că art. 126 este o piedică la această prevedere a legii din 1929.

Ce rost mai are azi în concepția noilor vederi social-economice, disp. art. 126, care declară transmisibil lotul numai în întindere de 2 ha. la șes și 1 ha. la munte, odată ce succesibilul care-l obține îl poate transmite fărâmițat oricui? Articolul acesta, față de mentalitatea țaranilor noștri, a constituit permanent o sursă de certuri familiare, uri și dușmăni grele și nu în puțini a încolțit gândul crimei pe tema pământului.

Art. 126 din legea agrară constituie un obstacol la înfăptuirea selecțiunii naturale prevăzută în legea circulației bunurilor și cred că modul meu de a vedea este perfect admisibil, fiind în conformitate cu mentalitatea timpului asupra transmisibilității loturilor rurale.

Iași 23-11-29

Traian R. Scriban

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III-a

Audiența dela 22 Mai 1929

Președinția D-lui Șt. Mladoveanu, președinte

Primăria Municipiului București cu Elizabeta G. Știrbei și Sanda Cantacuzino

EXPROPIERE PENTRU UTILITATE PUBLICĂ — INSTANȚE DE EXPROPRIERE, — COMPETINȚA LOR ÎN CE PRIVEȘTE ACORDAREA ÎNDEMNIZAȚIUNII. — ART. 69—72 DIN LEGEA DE EXPROPRIERE

Instanțele instituite de legea de expropriere pentru acordarea indemnizațiunii celor expropriati, au o competență limitată numai în

ce privește fixarea acelei indemnizațiunii, adică valoarea venală a imobilului expropriat și daunele ce eventual expropriatul ar încerca prin privațiunea de proprietatea bunului, iar nu și în ce privește daunele pe cari expropriatul le-ar fi suferit din culpa autorității expropriante, care ar fi intrat în posesiunea imobilului expropriat înainte de depunerea prealabilă a prețului indemnizațiunii, daune cari rămân a fi soluționate pe calea ordinară de către instanțele de drept comun.

No. 743. — Admis recursul făcut de Primăria Municipiului București împotriva deciziei cu No. 31929 a Curții de apel din Buc. S. III în proces cu Elisabeta Știrbei și Sanda Cantacuzino

Curtea deliberând,

Având în vedere că, prin întâiul motiv de casare, Primăria Municipiului București susține că, Curtea de apel majorând dela 9000 lei m. p., cât fixase comisia de arbitri, la 10.000 lei de fiecare m. p., prețul terenului de 157 m. p., expropriat în Calea Victoriei colț cu Calea Griviței, nu a ținut seama de actele de comparațiune prezentate de dânsa, săvârșind prin aceasta un exces de putere, nemotivare și violare a art. 69—72 din legea de expropriere;

Având în vedere că, prin deciziunea atacată, Curtea de apel motivează majorarea prețului, întemeindu-se atât pe actele de comparație prezentate la dosar, cât și pe considerațiuni de apreciere deduse din împrejurarea că, pozițiunea terenului se află situat la intersecția a două căi principale de comunicație;

Că, procedând astfel, instanța de fond nu săvârșește niciun exces de putere, întrucât ea constată că a avut în vedere actele de comparație prezentate de părți, legea necerând ca pentru stabilirea indemnizațiunii, instanțele de judecată să discute în mod separat fiecare piesă sau act de comparație; că, dar, primul motiv de casare este neîntemeiat;

Asupra motivului II, prin care recurenta susține că, în mod greșit și trecând peste competența sa de instanță specială pentru acordarea indemnizațiunii, Curtea de apel a condamnat-o să plătească dobânzi la suma fixată ca indemnizațiune, sub cuvânt că această sumă n'ar fi fost plătită din momentul deposedării;

Considerând că, instanțele instituite de legea de expropriere, pentru acordarea indemnizațiunii celor expropriati, au o competență limitată numai în ce privește fixarea acelei indemnizațiunii, adică valoarea venală a imobilului expropriat și daunele ce eventual expropriatul ar încerca prin privațiunea de proprietatea bunului;

Că, în ce privește cesțiunea de a se ști dacă autoritatea expropriată a intrat pe nedrept în posesiunea terenului, fără a-și fi îndeplinit în prealabil obligațiile ce legea îi incumbă, de a depune prețul indemnizațiunii, făcându-se astfel răspunzătoare de daune-interese, conform principiilor gene-

rale în materie de culpă, o atare cesiune excede competența instanțelor speciale de expropriere, ea neputând fi soluționată decât pe calea ordinară, de către instanțele de drept comun;

Că, astfel fiind, urmează că, în speță, Curtea de apel cu exces de putere și trecând peste competența sa, a primit să examineze și să rezolve cesiunea daunelor-interese, rezultând din faptul ilicit imputat autorității, deposedarea mai înainte de plata indemnizațiunii de expropriere;

Că, dar, al doilea motiv este întemeiat și prin urmare deciziunea Curții de apel, în ce privește condamanțiunea la dobânzi, dela deposedare și până la plata sumei indemnizațiunii, este dată cu exces de putere și fără competență, urmând ca atare să fie casată fără trimitere.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV

Audiența dela 6 Noembrie 1929

Președinția D-lui A. Lerescu, consilier

Dr. Al. Obreja cu Cristina Obreja

DIVORȚ. — DACĂ ÎN CONTRA HOTĂRĂREI PRIN CARE TRIBUNALUL ACORDĂ SOȚILOR UN AN DE ÎNCERCARE SE POATE FACE APEL. — ART. 241, 242 ȘI 244 C. CIVIL. — ART. 323 PROC. CIVILĂ.

Când Tribunalul, potrivit art. 241 și 242 cod. civil acordă soților în instanța de despărțenie un an de încercare, nu se dezinvestește de judecarea procesului de divorț, ci numai înainte de a hotărî în această pricină, încuviințează o ultimă încercare soților pentru a ajunge la împăcare, astfel că hotărîrea prin care se ia această măsură, nu poate fi considerată de cât ca o hotărîre premergătoare, în sensul art. 323 pr. civilă, în contra căreia nu se poate face deadreptul apel înaintea Curții.

No. 45. — Respins ca inadmisibil apelul făcut de către Dr. Al. Obreja în contra jurnalului cu No. 12433 din 23 Septembrie 1929 a Trib. Ilfov S. IV în proces cu Cristina Obreja.

S'au ascultat D-nii avocați D. Maxim și I. Gr. Periețeanu pentru apelant și G. Elefteru pentru intimată.

Curtea,

Asupra apelului de față făcut de către d-l dr. Obreja în contra jurnalului tribunalului Ilfov s. IV-a cu No. 12433 din 23 Septembrie 1929, prin care se acordă un an de încercare soților Cristina și dr. Alexandru Obreja cari se găsesc în instanța de divorț, în urma acțiunilor ce și-au intentat reciproc;

Având în vedere actele dela dosar și susținerile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că, înainte de a se da cuvântul în fond apelantului pentru susținerea apelului său, soția intimată a ridicat incidentul de inadmisibilitatea apelului soțului său, pe motiv că, în speță, actul

judecătoresc atacat cu apel fiind un jurnal preparatoriu, prin care se acordă soților un an de încercare, nu poate potrivit art. 323 proc. civ., să fie atacat prin apel.

Având în vedere că, apelantul susține că, hotărârea prin care tribunalul într'o acțiune de divorț acordă soților anul de încercare nu poate fi socotită ca o hotărâre premergătoare în sensul art. 323 proc. civ. de oarece prin această încuviințare tribunalul a statuat implicit în fond asupra acțiunii de divorț a soților, astfel că nu se poate răpi părții nemulțumite dreptul de apel în contra unei asemenea hotărâri.

Având în vedere că, acestea fiind susținerile părților, chestiunea de drept asupra căreia Curtea urmează să se pronunțe, este aceea de a se ști, dacă hotărârile prin cari Tribunalul potrivit art. 241 cod. civ., acordă soților în divorț un an de încercare sunt sau nu susceptibile de a fi atacate cu apel.

Considerând că, în materie de despărțenie, într'un interes social superior, pentru a protegi cât mai mult căsătoria și a împiedeca desfacerea ei cu ușurință, legiuitorul a prevăzut în procedura divorțului înaintea tribunalului măsuri temporizatorii, tocmai în scopul de a se ajunge, dacă este cu putință, la reconcilierea soților cari au ajuns în instanța de despărțenie.

Considerând că, tot în acest scop legiuitorul prin art. 241 și 242 c. civ., a lăsat judecătorilor facultatea ca chiar după ce faptele pe cari se sprijină o acțiune de divorț, au fost bine constatate, să nu admită de îndată despărțenia ci să acorde soților un an de încercare.

Considerând că, prin aplicarea acestor dispozițiuni tribunalul nu se dezinvestește de judecarea procesului de divorț, ci mai înainte de a hotărî în această pricină, încuviințează o ultimă încercare soților pentru a ajunge la împăciuire, astfel că, hotărârea prin care se ia această măsură nu poate fi considerată decât ca o hotărâre premergătoare în sensul art. 323 proc. civ., în contra căreia nu se poate face deadreptul apel înaintea Curții.

Având în vedere că, apelantul susține însă că, tribunalul când încuviințează anul de încercare, ia această măsură după ce a examinat în fond temeinicia acțiunii de divorț, astfel că, prin hotărârea sa, nu se mărginește a pregăti doar soluția procesului, pe care îl rezolvă chiar în fond, amânând numai pronunțarea sentinței de divorț, care rămâne supusă condițiunii rezolutorii a împăcării soților.

Considerând că, într'adevăr, potrivit art. 242 cod. civ., după expirarea anului de încercare, dacă părțile nu au revenit la împreuna viațuire, tribunalul va admite atunci despărțenia, de aci însă nu rezultă că hotărârea prin care s'a dispus anul de încercare a statuat definitiv și asupra divorțului în sensul admiterii lui, de oarece în caz dacă intervine împăcarea, pronunțarea divorțului nu mai are loc,

astfel că, în tot timpul anului de încercare, putând interveni până la ultima zi împăcarea soților, tribunalul nu se dezinvestește de cauza de divorț care i-a fost dedusă spre judecare, decât după expirarea anului de încercare, fie prin pronunțarea hotărârei de despărțenie, fie închizând dosarul în caz când împăcarea a intervenit.

Că, deci, nici din acest punct de vedere susținut de apelant, hotărârea tribunalului prin care se admite anul de încredere nu poate fi considerată ca o hotărâre cu caracter definitiv care să dezinvestească prima instanță, pentru a putea fi apelată, ci tot numai ca o hotărâre premergătoare în sensul art. 323 proc. civ.

Având în vedere că, apelantul mai susține că, dacă, potrivit regulilor din condica de procedură civilă, în contra hotărârilor premergătoare nu se poate face apel decât odată cu apelul asupra fondului, în materia specială a divorțului, legiuitorul a fost însă mai larg și prin art. 244 cod. civ., a încuviințat dreptul de apel nu numai în contra sentințelor asupra fondului date de tribunal, prin care pronunță despărțenia, ci chiar și în contra sentințelor de admisibilitate în principiu, astfel că, aceeași rațiune impune a se admite dreptul de apel și în contra hotărârilor prin care se acordă anul de încercare.

Considerând că, tocmai faptul că legiuitorul a găsit necesar să precizeze că în materie de divorț dreptul de apel se poate exercita și în contra hotărârilor de admitere în principiu, face să rezulte că acest drept nu poate fi exercitat când e vorba de o hotărâre care admite anul de încredere, de oarece dacă legiuitorul ar fi înțeles să admită dreptul de apel și în acest caz, ar fi spus-o deasemenea, ori în lipsa unei dispozițiuni care să recunoască și în acest caz dreptul de apel, urmează a se aplica principiile generale de procedură civilă cari interzic dreptul de apel în contra hotărârilor premergătoare.

Că, deci, pentru toate aceste considerațiuni, Curtea găsește că apelul de față făcut în contra jurnalului tribunalului Ilfov s. IV-a, prin care se acordă soților Christina și dr. Alexandru Obreja un an de încredere, este inadmisibil și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier S. Rădulescu, respinge.

Semnați: *A. Lerescu, S. Rădulescu, Tr. Orleanu.*

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în restanță a'i trimite cât mai neîntârziat costul abonamentului rămas neachitat.

Tabla de materii se trimite abonaților în curent cu plata abonamentului fără altă plată suplimentară.

TRIBUNALUL ILFOV S. III.

Audiența dela 15 Octombrie 1928.

Președinția D-lui G. Popescu, judecător

Anica Stănescu cu Florea Petre

PATERNITATE ȘI FILIAȚIUNE. — INTERZICEREA CERCETĂRII PATERNITĂȚII. — EXERCITIUL ACȚIUNEI PENTRU ÎNTREȚINEREA COPILULUI NATURAL. — ART. 185 ȘI 307 COD CIVIC.

PATERNITATE ȘI FILIAȚIUNE. — COPILUL NATURAL. — OBLIGAȚIA MORALĂ A TATĂLUI DE A L ÎNTREȚINE. — CÂND SE TRANSFORMĂ ÎN OBLIGAȚIE CIVILĂ. — ART. 185 COD CIVIL.

PATERNITATE ȘI FILIAȚIUNE. — COPIL NATURAL. — RECUNOȘTEREA TATĂLUI CĂ COPILUL ESTE AL SĂU. — RECUNOȘTEREA IMPLICITĂ A DATORIEI ALIMENTARE. — ART. 185 C. CIVIL.

1° Dacă potrivit art. 307 cod. civil cercetarea paternității este interzisă, de aci nu se poate deduce că este oprit și exercitiul unei acțiuni prin care s'ar tinde numai la stabilirea unei obligațiuni naturale de întreținere a copilului.

2° Deși în principiu obligațiunea de a întreține un copil izvorăște din starea de familie și din legătura de filiațiune dintre tată și fiu, totuși nu este mai puțin adevărat că și tatăl natural are o obligație morală de ași întreține copilul său, și odată ce această obligație naturală a fost recunoscută în mod voluntar, ea se transformă într'o obligație civilă perfectă, a cărei executare poate face obiectul unei acțiuni în justiție.

3° Recunoașterea tatălui că copilul natural este al său, constituie implicit recunoașterea voluntară din partea tatălui a obligațiunei naturale de întreținere, care prin această recunoaștere s'a transformat într'o obligațiune perfect valabilă.

No. 1010. — Admisă acțiunea intentată de către Anica Stănescu în proces cu Florea Petre.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Anica Stănescu, domiciliată în București, Str. Fierari No. 18, în contra lui Florea Petre, mecanic, din Str. Ignatiu No. 10, pentru a fi obligat acesta din urmă, să-i plătească suma de lei 126.000, — pensiuie alimentară pentru copilul Gheorghe, socotit a 500 lei lunar, dela nașterea copilului și până la majoratul său.

Având în vedere actele din dosar, susținerile reclamantei precum și concluziunile ministerului public.

Având în vedere că, în fapt, se constată următoarele:

Florea Petre, de profesiune mecanic la Atelierele C. F. R., prin dese promisiuni de a lua în căsătorie pe reclamanta Anica Stănescu, a făcut pe aceasta ca în anul 1920 să se mute împreună cu el, în șoseaua Crângași și să trăiască în concubinaj, sperând, bine înțeles că Florea Petre își va ține angajamentul luat de a se căsători cu reclamanta.

După un an de zile, din această legătură, recla-

manta a dat naștere la 17 Iunie 1921, unui copil de sex masculin, căruia i-a dat numele de Gheorghe, și pe care însuși pârâtul Florea Petre l-a declarat la ofițerul stărei civile pe numele său, declarând că este fiul lui Florea Petre și că îl recunoaște că este copilul său.

Că, după câțva timp însă, pârâtul a părăsit pe reclamantă, lăsând-o cu încă un copil pe lângă ceilalți 4 copii pe cari reclamanta îi are din prima sa căsătorie.

Că, acest fapt a determinat pe reclamantă să intențeze acțiunea de față și să ceară ca pârâtul, din faptul căruia s'a născut copilul Gheorghe, să fie obligat să contribuie la întreținerea copilului prin o pensie lunară de câte 500 lei, până la majoratul copilului.

Având în vedere că, reclamanta atât prin acțiunea scrisă cât și prin concluziunile orale puse astăzi în instanță, a determinat bine caracterul acțiunii, și anume că, pretinde ca pârâtul să contribuie ca ajutor alimentar pentru copilul său, cu 500 lei pe lună, până la majorat.

Având în vedere că, la interogatorul luat pârâtului Florea Petre, înaintea acestui Tribunal, acesta a recunoscut că din conviețuirea sa cu reclamanta, a rezultat un copil Gheorghe.

Având în vedere că, din depozițiunile martorilor Maria Ionescu și Theodora Marinescu, se constată că reclamanta numai în urma insistențelor pârâtului și a promisiunilor lui că o va lua în căsătorie, a acceptat să se mute împreună cu acesta și să conviețuiască cu el, și că, imediat după ce s'a născut copilul, a părăsit-o, lăsând-o cu încă un copil pe lângă ceilalți patru pe cari reclamanta îi avea din prima sa căsătorie.

Având în vedere că, prin acțiunea de față nu se tinde a se stabili copilului Gheorghe un stat civil, adică o legătură directă de filiațiune între tată și fiu, ci tinde numai la stabilirea unei obligațiuni naturale de întreținere a copilului, care obligațiune, prin recunoașterea pârâtului, s'a transformat într'o obligațiune civilmente obligatorie.

Având în vedere că, art. 307 c. civ., oprește numai cercetarea paternității, dar nu oprește exercițiul unei astfel de acțiuni, care stabilește numai o obligațiune de întreținere a unui copil natural.

Având în vedere că, deși, în principiu, obligațiunea de a întreține pe copil, izvorăște din starea de familie și din legătura de filiațiune dintre tată și fiu, totuși nu este mai puțin adevărat că și tatăl natural are o datorie morală, de conștiință și de onoare de a-și întreține copilul căruia i-a dat viață.

În acest caz, cauza acestei obligațiuni nu mai este legătura de filiațiune care-l unește de copil, și care astăzi legalmente nu poate fi consacrată, ci obligațiunea naturală pe care o creiază legătura de sânge, de a contribui la creșterea și educarea copilului său.

Că, prin urmare, rămâne bine stabilit, că obli-

gațiunea tatălui natural de a-și întreține copilul său este o obligațiune naturală, decurgând din legătura de sânge, o obligațiune morală, de conștiință și de onoare.

Având în vedere că, este iarăși de principiu, că o obligațiune naturală, odată ce a fost recunoscută existența sa în mod voluntar, ea se transformă într'o obligațiune civilă perfectă, și executarea ei poate face obiectul unei acțiuni în justiție.

Considerând că, în speță, pârâtul Florea Petre, a recunoscut la interogatorul ce i s'a luat de către Tribunal, că copilul Gheorghe, născut din relațiunile sale cu reclamanta, este copilul său.

De asemenea tot dânsul a declarat copilul la ofițerul stărei civile pe numele său — Gheorghe Petre Florea — cerând să se facă mențiune în actul de naștere că îl recunoaște că este copilul său.

Având în vedere că, este astăzi generalmente admis atât de doctrină cât și de jurisprudență valabilitatea angajamentului luat de părintele natural în privința creșterii și întreținerii unui copil natural nerecunoscut, stabilind cauza acestui angajament în obligațiunea naturală creiată prin legătura de filiațiune, care se transformă, prin executare sau recunoaștere voluntară din partea debitorului în obligațiune civilă.

Că, în ce privește existența acestei obligațiuni, ea poate fi dovedită din înscrisuri și din începuturi de dovadă scrisă complectate cu presupțiuni, cum ar fi spre exemplu contribuirea la cheltuelile nașterii, declararea la ofițerul stărei civile pe numele său, etc.

Că, în speță, avem însă dovada complectă, însăși recunoașterea pârâtului făcută înaintea Tribunalului, că copilul este al său, deci avem implicit recunoașterea voluntară din partea debitorului a obligațiunii naturale de întreținere, care prin această recunoaștere s'a transformat într'o obligațiune civilă, perfect valabilă.

Având în vedere că, fiind stabilită în principiu obligațiunea pârâtului de a contribui la creșterea și educarea copilului său, rămâne să apreciem în speță quantumul acestei contribuțiuni.

Considerând că, din certificatul No. 11275 din 5 Octombrie 1926 a Inspecției Ateliereilor Principale Grivița a C. F. R., se constată că pârâtul Florea Petre este mecanic la acele ateliere și are un salariu de 6.500 lei lunar.

Că, Tribunalul ținând seamă de situațiunea ambilor soți, găsește că suma de lei 500 lunar, cerută de reclamantă nu este exagerată, cu atât mai mult cu cât din pensia pe care reclamanta o primește ca văduvă de război, are de întreținut încă 4 copii rezultați din prima sa căsătorie.

Că, așa fiind, acțiunea este fondată și urmează a fi obligat pârâtul să servească reclamantei o pensie alimentară de 500 lei lunar, dela nașterea copilului și până la majoratul său, întrucât obligațiunea pârâtului și dreptul reclamantei se pro-

duc din momentul nașterii copilului — indiferent de epoca când se exercită acest drept.

Apreciind și asupra cheltuelilor de judecată.

Pentru aceste motive redactate de d-l judecător Vistor Popovici, admite, etc.

Semnați: Gh. Popescu, Victor Popovici.

TRIBUNALAL PUTNA S. I.

Audiența dela 10 Iunie 1929

Președinția D-lui V. V. Nicolau, judecător de ședință

Carolina Tifincovschi cu Eugen Buzdugan

PUTERE PĂRINTEASCĂ. — CERERE FĂCUTĂ DE TATĂ DUPĂ DESFACEREA CĂSĂTORIEI PENTRU ARESTAREA COPILULUI SĂU MINOR.—DACĂ MUMA POATE FACE APEL IN CONTRA ORDONANȚE DE ADMITERE, DATA DE PREȘEDINTELE TRIBUNALULUI. — ART. 283,327 ȘI 331 COD. CIVIL

PUTERE PĂRINTEASCĂ, — COPIL MINOR. — ORDONANȚĂ DE ARESTARE DATĂ DE PREZIDENTUL TRIBUNALULUI DUPĂ CEREREA TATĂLUI. — DACĂ POATE FI APELATĂ LA COMPLECTUL TRIBUNALULUI. — ART. 331 COD CIVIL ȘI 66 BIS PROC. CIVILĂ

1° In caz de divorț, potrivit art. 283 cod. civil, exercițiul puterii părintești aparținând ambilor soți, având și tatăl și mama dreptul de privighere asupra copiilor, urmează că dacă după desfacerea căsătoriei, tatăl cere Tribunalului ca în conformitate cu art. 331 cod. civil să ordone arestarea copilului său minor, muma se poate opune, în scop de control și într'un interes moral, în contra ordonanței prezidențiale prin care s'a admis o asemenea cerere.

2^{1/2} Ordonanța prezidențială prin care se ordonă, în conformitate cu art. 331 c. civil, după cererea tatălui, arestarea copilului minor, poate fi atacată pe calea apelului în tocmai ca și ordonanțele prezidențiale în référé, de oare-ce legiuitorul omițând să prevadă o anume dispoziție cu privire la dreptul de apel în cazul art. 331 c. civil, urmează să se recurgă la principiile generale aplicabile în cazuri similare, cari prin art. 66 bis deschid calea apelului la complectul Tribunalului în contra ordonanțelor date de președintele sau de judecătorul care i ține locul.

No. 7169. — Respins ca nefundat incidental ridicat de d-Prim-Procuror și de intimatul Eugen Buzdugan, cu privire la inadmisibilitatea apelului făcut de către Carolina Tifincovschi.

Tribunalul,

Asupra incidentului ridicat de d-l prim-procuror și de intimatul Eugen Buzdugan cu privire la respingerea apelului ca inadmisibil: 1) apelanta neavând calitatea de a-l face, ne fiind parte în această afacere, singur tatăl fiind acel care are puterea părintească, și 2) apelul nu s'ar putea adresa decât Curței de apel, în cazul art. 336 cod. civ.

Considerând că, în principiu, puterea părintească aparține ambilor soți (în timpul căsătoriei) bărbatul singur însă exercită puterea părintească, în

calitate de șef al asociațiunii conjugale, femeia exercitând această putere numai în caz excepțional, în cazul când tatăl moare ori nu mai poate uza de dreptul său printr'o cauză juridică oarecare, cum ar fi punerea sub interdicție, o condamnare penală cu închisoare, etc.

Considerând că, dacă mama poate exercita puterea părintească în locul tatălui în aceste cazuri, nu tot astfel se poate întâmpla în caz de divorț când tatăl singur exercită puterea părintească cu atribuțiile ei, chiar dacă divorțul a fost pronunțat în contra lui și copiii au fost încredințați mamei sau unei a treia persoane.

Considerând însă că, dacă exercițiul acestei puteri aparține bărbatului nu numai în timpul căsătoriei, ci și potrivit spiritului legii în tot timpul vieții sale, principial este recunoscut că această putere aparține ambilor soți în caz de divorț, potrivit art. 283 cod. civ., având și tatăl și mama un drept de privighere asupra copiilor.

Considerând că nu se poate vorbi aci de o diviziune a puterii părintești, după divorț, exact în două părți egale după cum apelanta caută să stabilească, intervenția mamei având mai mult un aspect moral ori de control, care justifică totuși în mod suficient interesul ori dreptul ei de a se opune la o ordonanță prezidențială prin care s'ar lua o măsură cu un caracter atât de grav după cum s'a luat în cazul de față.

În privința celui de al doilea incident ridicat, incompetența Tribunalului de a decide asupra apelului de față, care trebuia să fie adresat Curței de apel:

Considerând că, asupra acestui punct este o omisiune în textele respective din codul civil unde se indică posibilitatea de a se da o ordonanță de arestare de către președintele tribunalului, neindicându-se nimic în ce privește posibilitatea de a ataca cu apel de către părțile interesate dispozițiunea luată;

Considerând că, trimiterea ce se face de către ministerul public la art. 336 c. civ., este eronată, de oarece acest articol începe cu un caz excepțional „când copilul va avea avere proprie“, „sau va exercita o profesie sau meserie“ ceea ce nu este cazul în speță; interpretând în chip logic dispozițiunile acestui articol înseamnă că copilul care nu are avere nu poate să se plângă contra hotărârii și nici chiar vreunul din părinți nu poate ataca dispozițiunea luată de un singur judecător într'o materie care prezintă atâta importanță de oarece se decide de libertatea unei persoane.

Considerând că, acolo unde legiuitorul a omis să prevadă o dispozițiune oarecare, regula este ca să se recurgă la principiile generale aplicate în cazuri similare; ori, se știe că ordonanțele prezidențiale date de către un singur judecător se pot ataca cu apel la complectul Tribunalului de către partea interesată.

Considerând că, nicăeri, în procedura civilă nu

s'a prevăzut ca instanță de apel Curtea de apel la hotărârile date de către un singur judecător, atunci când competența este aceea obișnuită a Tribunalului, iar când legiuitorul a voit să deroge, a prevăzut aceasta în mod formal.

Față de toate aceste motive de drept și de fapt, incidentul urmează a se respinge ca nefondat.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător P. G. Rarincescu, în neunire cu concluziunile d-lui prim-procuror, respinge.

Semnați: V. V. Nicolau, Paul Rarincescu.

JURISPRUDENȚA STRAINA

Locațiune. — *Lucrător în precedent condamnat.* —

Incediu. — *Neresponsabilitatea patrorului din cauza tocmirei lucrătorului.*

Incendiul recoltelor. — *Culpa prepusului. Lipsa de supraveghere a comitentului.* — *Responsabilitatea.*

1. — Nu s'ar putea refuza funcțiunii cari nu sunt de încredere unor lucrători (à des manoeuvres) sub pretextul că ele și-au atras condamnări și responsabilitatea unui patron din cauza unui incendiu, nu poate fi angajată pe motivul că autorul prezumat a acestui incendiu a fost primit în funcțiune de el, atunci când el a fost în precedent condamnat de către tribunalele penale dacă numai omul tocmit nu era un incendiator ori un anarhist notoriu.

2. — Intreprinzătorul este responsabil față de terți de culpele cari au fost comise de prepușii săi cărora el poate și trebuie a le da ordine, asupra modului de a îndeplini funcțiunile lor cari ar fi putut fi evitate printr'o supraveghere serioasă a personalului: art. 1384 par. 5 cod. civ. (art. 1000 al. 5 cod. rom.) își găsește aplicațiunea când faptul prejudiciabil a fost comis cu ocazia funcțiunilor prepusului; el se combină cu art. 1383 cod. civ. (art. 999 cod. rom.) și se întemeiază pe neglijența comitentului și lipsa sa de supraveghere.

În special, întreprinzătorul este responsabil de incendiul recoltelor cauzat de țigara unuia din lucrători, comitentul netrebuind să lase pe lucrătorii săi a fuma alătura de pae și de pulberea dela treeris materii în deosebi inflamabile.

(*Trib Civ. Melun* [2-ème ch.] 5 mars 1928 în *Gaz. du Palais* 24 Mai 1928; *Rep. des Sommaires de la Jur. Franc.* No. 7 juillet 1928 pag. 653.

OBSERVAȚIUNE. — Este de principiu că un cultivator care utilizează o mașină pentru treeratul cerealelor sale trebuie înaintea oricăruia altul să supravegheze condițiunile în care efectuează lucrul și să prescrie toate măsurile de prevedere necesare.

Se știe că la baza art. 1000 cod. civ. (art 1384 cod. fr.) este o prezumpțiune de culpă că acela care izează de un lucru periculos pentru un altul comite o culpă dacă face aceasta fără a lua precauțiunile necesare spre a evita pericolele. Textul fixează responsabilitatea în paza lucrului și nu în lucrul el însuși și crează o adevărată prezumpțiune legală din cari decurg însemnate consecințe din cari cele mai importante sunt în materie de probă și anume: 1) reclamantul într'o acțiune în daune

trebuie numai să stabilească într'un mod cert că dauna a fost cauzată de lucru, și că acest lucru a fost sub paza pârâtului fără să mai aibă de probat vr'o culpă în sarcina acestuia; 2) pârătorul lucrului cauză a incendiului nu va fi adm's să încerce a se exonera de prezumpțiunea aceasta gravă care apasă asupra lui probând că el n'a comis nici o culpă ori că a luat toate precauțiunile necesare spre a evita accidentul sau că lucrul era în bună stare și nu avea nici un viciu. Dar numai acest pârât nu putea scăpa de această puternică prezumpțiune dovedind fie că lucrul nu era sub paza sa sau aceea a prepușilor și în momentul în care el a cauzat faptul dăunător fie că acest fapt este datorit cazului fortuit sau forței majore terțiului, fie că faptul a fost cauzat din greșala însăși a victimei. Față de acestea chesțiunea care se pune este dacă în speța ce adnotăm în responsabilitate faptului de incendiu legea franceză din 7 Noembrie 1922 încorporată în art. 1384 cod. civ. își are aplicațiunea? Această lege decide prin excepție la principiul mai sus expus că acela care deține cu un titlu oarecare totul sau o parte dintr'un imobil sau din bunuri mobiliare în care un incendiu a luat naștere, nu va fi responsabil față de terți de daunele cauzate de incendiu decât dacă se probează că incendiul trebuie să fie atribuit culpei sale sau culpei persoanelor de care dânsul este responsabil. De sigur din cauza caracterului său derivativ la dreptul comun această dispozițiune trebuie să se interpreteze restrictiv (*Trib. civ. Seine*, 12 1925, *Dalloz* No. 1925, 547; *Nîmes*, 25 mars 1925 *Journ. assur.* 1925, 547) Textul legii în chesțiune fiind precis, în „bunuri mobiliare“ intră și mașinele în cari un incendiu a luat naștere așa încât dacă focul s'a născut într'o batoză și s'a întins la păioasele unui terț, posesorul batozei care o avea în pază nu poate fi declarat responsabil de daunele cauzate de incendiu decât dacă s'a dovedit că acest incendiu este atribuit culpei sale, sau culpei persoanelor de care este responsabil (*Nîmes* 5 mai 1925 *Suscitat*).

D. COTRUTZ
Judecător gr. Președinte de Tribunal

Opere vechi de drept penal

Bibliografie

Studii critice di diritto criminale de Ferdinand Puglia, fost profesor de drept penal la Universitatea din Messina (Editată la Neapole 1885, 269 pag. — *Corso di diritto penale*¹⁾ de Touzzl Pasquale (Ed. la Neapole în 1890 — pag. 535.)

Operele vechi de drept penal se găsesc rar. Așa de pildă în Italia — unde studiul dreptului penal a fost prin excelență preocuparea celor mai mulți juristi, — destul de rar se mai reeditează vechile opere de drept penal. De aceea e o mare bucurie când ai putut găsi din operele marilor penaliști.

Ferdinand Puglia e unul dintre cei mai de seamă penaliști ai Italiei. Opera de mai sus, despre care ne ocupăm aci, a fost scrisă într'o vreme când școala clasică de drept penal pierdea din admiratori, spre a se mări numărul adepților școalei pozitive penale. Așa că „*Studii critice di diritto criminale*“ ce apărură la 1885 — însemnează că au și o influență a luptelor de atunci. Ferdinand Puglia, profesor vestit la Universitatea din Messina — înclină spre positivism. Dela începutul operei spune: „Nouile rezultate științifice în jurul delictului și al delinquentului, obținute prin concursul metodei experimentale și de observațiune, aplicate la studiul fenomenilor morale și sociale, au folosit-o contribuție de a releva neexactitatea celorlalte teorii de drept criminal și a face să se desfășoare probleme noi vitale, ce interesează ordinea juridică“.

1) Expus la Universitatea din Neapole.

Încât Puglia apare ca un susținător al școalei pozitive, socotind el că, teoriile vechi s'au dovedit ca neexacte. În această operă se ocupă de 10 cestiuni și anume: I. Despre recidivă (pag. 5—58); II. Responsabilitatea penală și liberul arbitru (pag. 58—79); III. Femeile delinvente (pag. 79—101); IV. Avortul criminal (pag. 101—135); V. Premeditarea și vițiul mintal (pag. 135—141); VI. Impulsul irezistibil (pag. 141—172); VII. Delictul de infanticid (172—190); VIII. Dreptul de represie (pag. 190—209); IX. Obiecțiunile comune ale antropologiei criminale (pag. 209—229); X. Clasele periculoase ale societății (pag. 229—269).

În aceste 10 cestiuni — Puglia discută în de aproape teza clasică și aceea pozitivă. Multe pasagii se referă la susținerile lui Carrara, asupra existenței voinței sau a determinismului. Și răspunde Puglia: — „Nu; nu e considerată voința ea singura putere psihică, suverană, se găsească alte puteri între cari și cea intelectuală... (vezi pag. 70).

Vorbincă de existența unui impuls intern ca determinant al actelor anti-sociale, aduce în discuțiune chiar expunerea de motive a proiectului de cod penal: „Mancini în expunerea de motive a codului penal a propus forța irezistibilă internă,... (vezi pag. 163).

Despre opera lui Lombroso se exprimă așa: — „În scurt, antropologia criminală stabilește legile generale, însă pentru explicarea cazurilor speciale e nevoie de a se cere concursul sociologiei și al biologiei, cu care ea are intimă relațiune (vezi pag. 223 jos).

Se știe că, cu câțiva ani înainte, Enrico Ferri, a publicat „*Sociologia Criminale*“ operă care a pricinuit o oarecare revoltă între clasici și pozitiviști.

Puglia — după cum se observă chiar din citatul nostru — spune că, e nevoie de concursul sociologiei și biologiei.

Opera sa are importanță, pentru că e serioasă și e scrisă într-o vreme de mari polemici științifice, de un profesor de seamă. O altă importanță mai are și prin faptul că, e o sintexă a întregii opere a lui Puglia, care în 1882 tipărise la Messina: „*Evoluzione storica e scientifica del diritto e della procedura*“, — iar în 1880: „*Il reato di aborto nel periodico Il Filangieri*“.

* * *

Touzzi Pasquale: „*Corso di diritto penale*“ (Expus la Universitatea din Neapole) Ed. la Neapole în 1890. — pag. 535.

La 19 Maiu 1890 — Touzzi Pasquale — își tipări cursul său — ce-l ține la Neapole. Nu e o operă de creație, e opera unui profesor în curent cu toate lucrările de drept penal.

Partea importantă din acest curs e aceea care se referă la filosofia dreptului penal și partea specială. — Își are această primă parte împărțită așa:

Dreptul penal și părțile sale; dreptul penal ge-

neral și dreptul penal special; Știința începutului penal și sociologia criminală; Are societatea dreptul de a pedepsi?; E legitim dreptul de a pedepsi?

După aceasta urmează expunerea diverselor teorii și istoria dreptului penal.

Modul de expunere a lui Touzzi Pasquale e acela pe care în Belgia l-a urmat Haus, iar în România Tanoviceanu.

Dacă examinăm „*Teoria contractului social*“, vedem că Touzzi arată că, e aceea susținută și desfășurată în trecutul secolilor — de Hobbes și Rousseau, de Beccaria, Filangieri, Fichte.

Tot ca adepți ai *acestei teorii* crede a fi fost și Puffendorf, Burlamazin, Montesquieu.

Partea filosofico-istorică din acest curs e mai puțin documentată, decât partea specială, referitoare la codul penal italian.

Ceeace ne-a făcut mai atent, din partea specială a cursului a fost: „*Partecipazione fisica e morale*“. — (vezi pag. 213).

— „În delict se distinge elementul moral, care e în voință și elementul material care e în execuțiune...“

Reținem: „*elementul moral care e în voință*“.

Touzzi e convins că,¹⁾ voința și liberul arbitru există. Și după această credință susține și imputabilitatea penală.

În altă parte (pag. 382) spune că, pedeapsa conservă ordinea compromisă prin delict. Pedeapsa e o suferință dată de către societate aceluia care a comis delictul. Suferința e măsurată de lege. — Grozio o definise: „un malum passionis quod infligitur ob malum“ actionis²⁾.

Pedeapsa trebuie proporționată delictului; trebuie exclusă formula Talionului.

Opera lui Touzzi e un dicționar, în care cu multă grijă s'au inserat o mulțime de informațiuni asupra dreptului penal. Mulți susțin că, un curs ce se predă la Universitate nu poate cuprinde decât lucruri spuse de către toți. Istoricul ce, de pildă, scrie despre o epocă oarecare — desigur e ținut a înșira situația în care s'au petrecut fapte mai însemnate. Dar penalistul, ca și istoricul, ori profesorul, are o mare năzuință, ca pe lângă contribuția altora să fie și a lui.

Contribuția lui Touzzi e însemnată prin o muncă migăloasă de a coordona materialul atâtor penaliști spre a face să apară „*Corso di diritto penale*“ pe care l-a ținut la Universitatea din Neapole.

Prof. Petre Ionescu-Muscel

Doctor în Drept de la Universitatea din Roma
Membu coresp. la „*Giustizia Penale Italiana*“

1) Vezi: op. cit.

2) Grozio. — *De jure belli ac pacis*, trib. II. C. 20, cit. Touzzi.